

Sygn. akt V KK 85/12

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Jerzy Grubba

Protokolant Joanna Sałachewicz

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Mieczysława Tabora,
w sprawie K. Ł.

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 września 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich - na korzyść skazanego
od wyroku łącznego

Sądu Rejonowego

z dnia 25 listopada 2010 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy po rozpoznaniu sprawy K. Ł., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie sygn. akt II K 617/05, za czyn popełniony w dniu 8 września 2005 r. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11§ 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 8 września 2005 r. z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę czterech miesięcy pozbawienia wolności oraz na karę łączną roku pozbawienia wolności, prawomocnym z dniem 19.09.2006 r.,

2. Sądu Rejonowego z dnia 25 lipca 2008 r. w sprawie VI K 333/08 za czyn popełniony w dniu 14 lutego 2008 r. z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 30 zł każda, prawomocnym z dniem 2 sierpnia 2008 r.,

3. Sądu Rejonowego z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie VI K 836/08 za czyn popełniony w dniu 19 lipca 2008 r. z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 19 lipca 2008 r. z art. 244 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, prawomocnym z dniem 28 stycznia 2009 r., której wykonanie zarządzono nieprawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. II Ko 2246/10,

4. Sądu Rejonowego z dnia 14 sierpnia 2009 r. w sprawie II K 382/09 za czyn popełniony w dniu 11 września 2008 r. z art. 244 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 11 września 2008 r. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 11 września 2008 r. z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, prawomocnym z dniem 30 września 2009 r.,

5. Sądu Rejonowego z dnia 24 września 2009 r. w sprawie II K 473/09 za czyn popełniony w dniu 8 sierpnia 2008 r. z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 8 sierpnia 2008 r. z art. 190 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy

pozbawienia wolności oraz na karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby, prawomocnym z dniem 2 października 2009 r.,

6. Sądu Rejonowego z dnia 9 marca 2010 r. w sprawie II K 77/10 za czyn popełniony w dniu 6 sierpnia 2009 r. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności, prawomocnym z dniem 9 lipca 2010 r.,

7. Sądu Rejonowego z dnia 15 czerwca 2010 r. w sprawie II K 182/10 za czyn popełniony w dniu 21 lipca 2009 r. z art. 244 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby, prawomocnym z dniem 23 czerwca 2010 r.

- w wyroku łącznym z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt II K 1144/10, orzekł:

"I. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 3, 4 i 5 części wstępnej wyroku łączy i orzeka wobec skazanego K. Ł. karę łączną w wymiarze 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt. I części dyspozytywnej wyroku kary łącznej wymierzonej skazanemu K. Ł. zalicza okresy rzeczywistego pozbawienia wolności i kary odbyte w sprawach opisanych w pkt. 3 części dyspozytywnej wyroku - w dniu 19 lipca 2008 r., od 28 kwietnia 2010 r. do 7 maja 2010 r.; pkt. 4 części dyspozytywnej wyroku - od 8 lutego 2010 r. do 28 kwietnia 2010 r. oraz od 7 maja 2010 r. do 25 listopada 2010 r.;

III. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 6 i 7 części wstępnej wyroku łączy i orzeka wobec skazanego K. Ł. karę łączną w wymiarze 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt. III części dyspozytywnej wyroku kary łącznej wymierzonej skazanemu K. Ł. zalicza okresy rzeczywistego pozbawienia wolności i kary odbyte w sprawie opisanej w pkt. 6 części dyspozytywnej wyroku - zatrzymanie w dniu 10 sierpnia 2009 r.;

V. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

VI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego K. Ł. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu;

VII. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. W. kwotę 120,- (sto dwadzieścia) złotych tytułem nieopłaconej obrony z urzędu oraz kwotę 26,40 (dwadzieścia sześć 40/100) złotych tytułem podatku VAT."

Powyższy wyrok nie został zaskarżony w terminie przez żadną ze stron i uprawomocnił się z upływem dnia 3 grudnia 2010 r.

Kasację od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego z dnia 25 listopada 2010 r., na korzyść skazanego K. Ł. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, który powołując się na zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego materialnego, to jest art. 4 § 1 k.k., polegającego na zastosowaniu przez Sąd ustawy nowej i w konsekwencji wymierzeniu, po myśli art. 89 § 1a k.k., kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, za które wyrokami jednostkowymi orzeczono kary bezwzględnego pozbawienia wolności oraz kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania mimo, że w czasie popełnienia zbiegających się przestępstw obowiązywała ustawa względniejsza dla skazanego, gdyż przepis art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r. wykluczał możliwość orzeczenia w takiej sytuacji kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności,

- wniósł w konkluzji o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna i zawarty w niej postulat uchylenia zaskarżonego wyroku oraz przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności - dla porządku - należy zwrócić uwagę na okoliczności następujące.

K. Ł. wyrokami Sądu Rejonowego z dnia 24 września 2009 r., sygn. akt II K 473/09 (pkt 5 komparycji wyroku łącznego), oraz z dnia 15 czerwca 2010 r., sygn. akt II K 182/10 (pkt 7 komparycji wyroku łącznego), został skazany na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Kary te zostały połączone z bezwzględnymi karami pozbawienia wolności, które zostały orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego, wskazanymi w komparycji wyroku łącznego pod pkt.

3, 4 oraz 6. Jako kary łączne zostały orzeczone bezwzględne kary pozbawienia wolności (punkty I i III wyroku łącznego). Innymi słowy, Sąd Rejonowy połączył w bezwzględne kary pozbawienia wolności, kary jednostkowe pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania.

Ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz. 1598) wprowadzono do art. 89 k.k. nowy paragraf - 1a - przewidujący, że "w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania sąd może w wyroku łącznym orzec karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania". Przepis ten wszedł w życie z dniem 8 czerwca 2010 r., przy czym ustawa go ustanawiająca, w odniesieniu do przepisów prawa karnego materialnego, przepisów intertemporalnych nie zawierała.

Przed dniem 8 czerwca 2010 r., w zasadzie jednolita, interpretacja ówczesnego stanu prawnego była taka, że orzeczenie w wyroku łącznym kary łącznej, w przypadku wymierzenia poszczególnymi wyrokami kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania oraz kar bezwzględnych, mogło nastąpić jedynie wówczas, gdy ta nowa kara łączna orzekana była z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2001 r., I KZP 2/01, OSNKW 2001, z. 5-6, poz. 41 oraz dalsze konsekwentne stanowisko prezentowane w licznych judykatach). Stan ten zmienił się dopiero po wejściu w życie przepisu art. 89 § 1a k.k., wprost przewidującego możliwość orzeczenia w wyroku łącznym bezwzględnej kary pozbawienia wolności, nawet jeśli wszystkie podlegające łączeniu kary orzeczone zostały z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Tym bardziej zatem - *a maiori ad minus* - możliwe stało się połączenie węzłem kary łącznej w wyroku łącznym bezwzględnej kary pozbawienia wolności z taką karą wymierzoną z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania, a więc w takiej sytuacji, jaka wystąpiła w wypadku łączenia kar jednostkowych w punkcie pierwszym i trzecim zaskarżonego wyroku łącznego.

Skoro do dnia 8 czerwca 2010 r. nie było możliwe w omawianych wypadkach orzeczenie w wyroku łącznym kary łącznej bez warunkowego zawieszenia, a po tej dacie taki wymiar kary był możliwy, to wręcz narzucała się konieczność porównania

obu stanów prawnych przez pryzmat wyrażonych w art. 4 § 1 k.k. reguł prawa intertemporalnego. Nie wymaga rozbudowanej argumentacji teza, że ustawą względniejszą dla osób skazanych, w kontekście możliwości kształtowania wymiaru kary łącznej w wyroku łącznym, była ustawa obowiązująca w brzmieniu przed dniem 8 czerwca 2010 r. Wówczas bowiem, jeśli sąd wydając wyrok łączny decydował się na połączenie kar pozbawienia wolności wymierzonych z warunkowym zawieszeniem wykonania z karami bezwzględными, to zobowiązany był do orzeczenia kary łącznej z warunkowym zawieszeniem. Niewystąpienie natomiast przesłanek z art. 69 k.k. prowadziło do uznania, że brak jest warunków do wydania wyroku łącznego. W brzmieniu przepisu obowiązującym obecnie takie ograniczenie już nie występuje (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 13 kwietnia 2011 r., IV KK 39/11, Prok. i Pr. - wkł. 2011/9/1, LEX nr 795215).

Taka interpretacja obowiązujących przepisów jest konsekwentnie prezentowana przez Sąd Najwyższy, który wielokrotnie przypominał, że:

- wymierzenie kary łącznej w wyroku łączny podlega regułom art. 4 § 1 k.k. (wyrok z dnia 8 listopada 2011 r., IV KK 171/11, LEX nr 1044052),

- wykładnia art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed dnia 8 czerwca 2010 r., nie upoważnia do wymierzenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wyroku łącznym, w miejsce tego rodzaju kar orzeczonych z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez takiego zawieszenia (wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., III KK 297/11, LEX nr 1055031),

- normy zawarte w art. 89 § 1 i § 1a k.k. mają także (obok procesowego, gdyż odnoszą się do instytucji wyroku łącznego) charakter materialnoprawny. Sąd należy odnosić do nich również reguły intertemporalne, zawarte w art. 4 § 1 k.k. (wyrok z dnia 12 października 2011 r., V K.K. 275/11, LEX nr 1044078).

Sąd Rejonowy postąpił więc wprawdzie w sposób dopuszczony przepisem art. 89 § 1a k.k., ale sprzeczny z zasadą wyrażoną w art. 4 § 1 k.k., albowiem skazany K. Ł. przypisanych jemu przestępstw dopuścił się przed dniem 8 czerwca 2010 r., kiedy to reguły łączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez zawieszenia były dla niego względniejsze. Zastosowanie miał wyłącznie przepis art. 89 § 1 k.k., zgodnie z którym w takim wypadku sąd może w wyroku łącznym warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 69 k.k. Niejednokrotnie Sąd Najwyższy wskazywał, że w razie stwierdzenia braku takich

przesłanek, co musiałyby prowadzić do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, wydanie wyroku łącznego nie jest dopuszczalne (zob. np. uchwałę z dnia 27 marca 2001 r., I KZP 2/01, OSNKW 2001, z. 5-6, poz. 41; wyrok z dnia 5 października 2004 r., V KK 224/04, OSNKW 2004, z. 10, poz. 98). Zmiana stanu prawnego czyni obecnie ten pogląd nieaktualnym, jednak z uwagi na wymóg respektowania normy art. 4 § 1 k.k. - tylko w odniesieniu do spraw, w których przedmiotem rozstrzygnięcia jest orzeczenie kary łącznej łączącej kary jednostkowe wymierzone za przestępstwa popełnione przez skazanego po dniu 7 czerwca 2010 r. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2010 r., II KK 156/10, R-OSNKW 2010, poz. 2542 oraz wyroki tego Sądu: z dnia 13 kwietnia 2011 r., IV KK 39/11, LEX nr 795215; z dnia 9 maja 2011 r., V KK 108/11, LEX nr 817560; z dnia 18 października 2011 r., IV KK 262/11, LEX nr 1044057).

Z tych też względów kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich, która podnosiła zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku łącznego naruszenia prawa materialnego, zasługiwała na uwzględnienie.

Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy uważa za zasadne podnieść i inne kwestie, które niewątpliwie powinny zostać wzięte pod uwagę przy ponownym rozpoznawaniu sprawy przez Sąd Rejonowy.

Warunki orzekania o karze łącznej, tak w wyroku jednostkowym, jak i w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, zostały określone w sposób jednoznaczny w art. 85 k.k. Stanowi on, że sąd orzeka karę łączną tylko w takiej sytuacji, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Tak więc o możliwości orzeczenia kary łącznej decyduje w pierwszej kolejności to, czy w danym układzie procesowym mamy do czynienia z realnym zbiegiem przestępstw, czy też nie. Z realnym zbiegiem mamy zaś do czynienia wówczas, gdy "sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw". Dopiero kolejnym, chociaż równie koniecznym warunkiem jest to, aby za przestępstwa pozostające w zbiegu realnym zostały "wymierzone kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu". Nie można więc orzec kary łącznej w sytuacji, gdy co prawda poszczególne kary orzeczone w wyrokach jednostkowych są tego samego

rodzaju albo mogą podlegać łączeniu, ale przestępstwa za które je orzeczono nie pozostają w realnym zbiegu. Innymi słowy o możliwości orzeczenia kary łącznej decyduje w pierwszej kolejności to, czy przestępstwa za które je orzeczono pozostają w zbiegu realnym, a nie to, czy orzeczone kary nadają się do połączenia (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r., I KZP 36/04, OSNKW 2005, nr 2, poz. 13). W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy winien więc w pierwszej kolejności ustalić ile i jakich - realnie zbiegających się przestępstw - dopuścił się skazany K. Ł., a dopiero w dalszej kolejności rozważyć, czy orzeczone wyrokami jednostkowymi kary podlegają łączeniu. Z układu faktycznego omawianej sprawy wynika, że pierwszy nieprawomocny wyrok wobec skazanego zapadł w dniu 9 czerwca 2006 r. (opisany w pkt. 1 komparycji wyroku), a ponieważ przed tą datą skazany nie popełnił innych przestępstw oprócz tych, które mu przypisano powyższym wyrokiem, to w dalszych rozważaniach na temat kary łącznej ten wyrok i orzeczoną nim karę można pominąć (brak warunków do łączenia). Kolejny realny zbieg przestępstw zamyka data wydania wyroku w sprawie VI K 333/08, a więc w dzień 25 lipca 2008 r. Przed tą datą skazany K. Ł. dopuścił się przestępstw przypisanych jemu wyrokami Sądu Rejonowego właśnie z dnia 25 lipca 2008 r. (opisanym w pkt. 2 komparycji wyroku) oraz z dnia 18 listopada 2008 r. (opisanym w pkt. 3 komparycji wyroku). Rzecz jednak w tym, że w pierwszym z przywołanych wyroków orzeczono wobec skazanego karę grzywny, a w drugim karę pozbawienia wolności. Jeżeli zatem kary te nie są tego samego rodzaju i nie podlegają łączeniu, to w odniesieniu do tych wyroków również brak jest warunków do objęcia ich wyrokiem łącznym.

Kolejny - trzeci już realny zbieg przestępstw zamyka data wydania wyroku w sprawie II K 382/09, a więc dzień 14 sierpnia 2009 r. (wyrok opisany w pkt. 4 komparycji wyroku). To przed tą datą skazany K. Ł. dopuścił się wszystkich przestępstw jemu przypisanych w wyrokach opisanych w pkt. 4, 5, 6 i 7 komparycji wyroku łącznego i formalnie rzecz biorąc jedynie w odniesieniu do tych skazań i orzeczonych kar należy rozważać orzeczenie kary łącznej w wyroku łącznym. Przypomnieć jedynie wypada po raz kolejny, że w dwóch wyrokach orzeczone zostały kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania (wyroki opisane w pkt. 5 i 7 komparycji wyroku łącznego) oraz bezwzględne kary pozbawienia wolności (wyroki opisane w pkt. 4 i 6 komparycji wyroku łącznego). Tak więc połączeniu mogłyby podlegać wszystkie orzeczone tymi wyrokami kary - o

ile Sąd Rejonowy orzekłby karę łączną pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (pod warunkiem, że zachodziłyby w sprawie przesłanki z art. 69 k.k.) lub też tylko bezwzględne jednostkowe kary pozbawienia wolności z wyroków opisanych w pkt. 4 i 6 komparycji wyroku łącznego.

Sąd Rejonowy winien przy tym mieć na uwadze fakt, że kasacja została wniesiona na korzyść skazanego i jego sytuacja po ponownym rozpoznaniu sprawy nie może ulec pogorszeniu (art. 443 k.p.k.).

Sąd Najwyższy uważa również za zasadne, a wręcz niezbędne wskazać na rażący i nie do zaakceptowania sposób procedowania Sądu Rejonowego po wydaniu wyroku łącznego, który wręcz urąga zasadom rzetelnego procesu i godzi w wolności i prawa obywateli. Nie można inaczej bowiem ocenić postępowania Sądu Rejonowego, który wniosek skazanego o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji (zob. k- 84 akt) zamiast skierować na posiedzenie (zob. art. 126 § 1 - 3 k.p.k.), podczas którego Sąd rozważyłby tę kwestię, łącznie z ewentualnym sprawdzeniem okoliczności faktycznych (zob. art. 97 k.p.k.), albowiem skazany wywodził, że niedotrzymanie terminów zawitych wynikało z zaniechań jego obrońcy z urzędu, a w przypadku, gdyby postanowienie Sądu nie było dla skazanego korzystne, przysługiwałoby mu zażalenie do Sądu II instancji, ograniczył się do poinformowania skazanego pismem administracyjnym, że wniosek skazanego o przywrócenie terminu "nie może być merytorycznie rozpoznany" (k- 87 akt). Należy w tym miejscu wskazać, że w orzecznictwie wskazuje się, że termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu zawitego jest terminem zawitym, w związku z czym możliwe jest wystąpienie z wnioskiem o jego przywrócenie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2005 r., II KZ 6/05, R-OSNKW 2005, poz. 579; odmiennie - T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz, Warszawa 2008, wyd. V, s.332)

Można byłoby wręcz powiedzieć, że wniosek skazanego o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od przedmiotowego wyroku łącznego do chwili obecnej nie został rozpoznany. Gdyby zaś wniosek ten został rozpoznany we właściwym trybie i czasie, to być może nie zachodziłaby konieczność wzruszenia zaskarżonego wyroku w drodze nadzwyczajnych środków zaskarżenia, a wystarczyłoby typowe w tego rodzaju sprawach postępowanie odwoławcze do Sądu drugiej instancji. O ile można w pewien sposób usprawiedliwić naruszenie przez Sąd Rejonowy prawa materialnego w sposób wskazany w kasacji, to już nie

ma - i nie powinno być - żadnego usprawiedliwienia dla takiego postępowania Sądu, który wobec obywatela, którego prawa i wolności zostały naruszone i to w sposób rażący, podejmuje działania niezgodne z procedurą, które nie tylko blokują jemu dostęp do sądu, ale również uniemożliwiają dochodzenie osobom pozbawionym wolności swoich słusznych praw. Nieodzowne więc wydaje się, aby osoby odpowiedzialne za nadzór, sprawę powyższą potraktowały z należytą powagą i podjęły stosowne oraz przewidziane prawem działania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.